

OBSAH

Úvodní slovo	5
Srovnávací tabulka fonetického přepisu učebnice ÚSHČ s transkripcí <i>pchin-jin</i>	6
Srovnávací tabulka oficiální čínské transkripce znaků, tj. <i>pchin-jinu</i> a standardní české transkripce čínštiny	8
前言	10
ČIŇŠTINA - JAZYK NÁRODA CHAN	12
Historický vývoj čínštiny	12
Stará čínština	13
Střední čínština	14
Nová čínština	15
Současná čínština	17
ČIŇSKÉ PÍSMO	19
Vývoj znaků po vnější stránce	19
Vznik a vývoj vnitřní struktury čínské pisma	20
Seznam 54 automaticky zkracovaných komponentů	28
Fonetické složky znaků (fonetika)	29
Srovnání některých přepisů čínštiny	32
FONETICKÁ CHARAKTERISTIKA ČIŇŠTINY	36
Charakteristiky tónických slabik	38
Tónické slabiky v izolované výslovnosti	38
Finály ve slabikách atónických	42
Spojení slabiky tónické s následující slabikou atónickou	44
Spojení dvou slabik tónických	45
Spojení tří slabik (tříslabičná slova a takty)	52
Spojení čtyř slabik (čtyřslabičná slova a takty)	54
Větší rytmické jednotky než takty	55
Dynamické odstupňování věty	56
Důraz (logický přízvuk)	56
Větné intonace	59
Intonace věty oznamovací	60
Intonace věty tázací	61
Intonace věty rozkazovací	62
Vyjádření citu, nálady apod. pomocí intonace	62
ZÁKLADNÍ KURS GRAMATIKY HOVOROVÉ ČIŇŠTINY	66
Poznámka o gramatické terminologii v ÚSHČ, HČP a v Učebním slovníku	66
Objasnění použití fonetické transkripce a transkripce <i>pchin-jin</i> v ÚSHČ a v učebnici HČP	67
Seznam 22 doplňkových oddílů YD nahraných na kazetách Magnetofonového kursu	67
Seznam 45 vět (ve znacích) náhodně vybraných z dokladů v §§ Základního kursu gramatiky hovorové čínštiny	68
Popis rozložení učebního materiálu na kazetách Magnetofonového kursu	72
Seznam odkazů na vybrané texty z kapitoly „FCHČ“ ÚSHČ přepisy a překlady nahraných ukázek souvislých textů	72
Izolované slabiky ve čtyřech tónech	72
Cvičení ve výslovnosti slov rozlišených toliko tónem	72

Různé typy dvojslabičných spojení	72
Trojslabičná a čtyřslabičná spojení	73
Slovní přízvuk a důraz	73
Relativní větne intonace	73
Ukázky souvislých textů	73
§1. Čínská slova	77
YD 1 objektová slovesa I.	
YD 259 objektová slovesa II.	
§2. Jednotlivé druh slov	78
YD 2 vazby sloves yōu, zài, shì (lokativní podmět I.)	
YD 3 sloveso yōu/mít	
YD 4 sloveso identifikace shì/být	
YD 5 použití slovesa shì místo slovesa yōu I.	
§3. Základní poznatky o čínské větě	79
YD 6 příslovce dōu	
YD 7 tázací věty I.	
§4. Rozdělovací znaménka	80
YD 8° aktualizace fonetickými prostředky	
§5. Číslovky	81
YD 9 jednoduché číslovky 1-10 a složené číslovky do 99	
§6. Počítání osob, zvířat a věcí. Numerativy	82
YD 10 numerativy	
YD 11 obecný numerativ ge	
YD 12 řadové číslovky	
YD 13 číslovka yī s numerativem I.	
§7. Slova ukazovací (deiktická)	83
YD 14 deiktická slova zhèi, nēi	
YD 15 deiktická zájmena zhè, nà	
§8. Rozlišování jednotného a množného čísla u podstatných jmen	84
Výklady lexikální a fonetické I.	84
YD 16 slova zhōngguohuà, zhōngwen ²¹	
YD 17° přístavek	
§9. Přípona /t ² /	84
YD 18 osobní zájmena v přívlastku I.	
YD 19 jména v přívlastku	
YD 20 přívlastek kvality (podst. jméno bez d)	
YD 21 vazba shì... d	
YD 22 adjektivum v přívlastku	
YD 23 adjektivum v přívlastku povinně s d	
YD 24 různé typy bližšího určení podstatných jmen	
§10. Zájmena tázací a slova tázací ve funkci skutečně tázací	87
YD 25 otázková slova (v tázací funkci) I.	
Výklady lexikální a fonetické II.	87
YD 26 příbuzenské termíny tvořené reduplikací	
YD 26a atributivní slova nán, nǚ	
§11. Měrové jednotky	87
YD 27 měrové jednotky	
YD 28 slovo lùn	
YD 29 totéž slovo fungující jako podstatné jméno i měrová jednotka	
YD 30 totéž slovo fungující jako numerativ i měrová jednotka	
YD 31 podstatná jména, která bez přípony z fungují jako měrové jednotky	
YD 32 všeobecné měrové jednotky	
§12. Tázací věty	89
YD 33 otázková slova (v tázací funkci) II.	
YD 34 tázací věty II.	
YD 35 spojka větých členů háishi	
§13. Vyjadřování neurčitých číslovek	90
YD 36 slova duō, shǎo, jǐ, duōshao	

§14. Záporky /pù/ a /mèi/ YD 37 zápornka mèi u slovesa yòu	91
Výklady lexikální a fonetické III.	91
§15. Přísudkové sloveso YD 38 příslovce zài	91
§16. Předmět YD 39 zamlčený předmět YD 40 předmět formální a věcný	92
§17. Věty s dvěma slovesy YD 41 modální slovesa	93
§18. Přídavné jméno (adjektivum) v postavení přísudku YD 42 adjektivum v přísudku I. YD 43 adjektivum v přísudku II. YD 44 adjektivum v přísudku III. YD 45 časové zařazení vět s adjektivním přísudkem YD 46 slovesa identifikace	93
Výklady lexikální a fonetické IV.	94
YD 47° osobní zájmena v přívlastku II.	94
§19. Určení místa YD 48 záložky YD 49 výrazy zhèr, nàr, nǎr? YD 50 záložky u měrových slov YD 51 jména místa a určení času v přívlastku YD 52 lokativní předmět I. YD 53 prepoziční sloveso zài YD 54 prepoziční určení místa YD 55 vazby sloves zài, yòu	95
§20. Přibližný počet YD 56 přibližný počet YD 57 přibližný počet (použití slov lái, duō)	98
Výklady lexikální a fonetické V.	99
YD 58 přípona -me u příslovcí YD 59 číslovka yī s numerativem II. YD 60° sloveso yòu/existovat před preverbálními nominálními členy YD 61° určení místa u slovesa YD 62° číslovková vazba ve funkci přísudku YD 63° české spojky „zda“, „že“ do češtiny nepřekládáme	99
§21. Určení místa (pokračování) YD 64 jména místa I. (lokativní podmět II.) YD 65 výrazy zher, nar jako záložky I. YD 66 lokativní předmět II. (postpoziční slovesa) YD 67 vazby cóng... dào, cóng... qǐ YD 68 záložky u určení času YD 69 jména se záložkami v přívlastku	99
§22. Modifikovaná slovesa I (modifikace směrová) YD 70 modifikátory lai, qu YD 71 použití nejprve modifikátoru lai , podruhé modifikátoru qu YD 72 modifikátory lai a qu i pro opakující se děje YD 73 vložení předmětu mezi sloveso a modifikátor lai nebo qu YD 74 dvojslabičné směrové modifikátory YD 75 vložení předmětu mezi složky dvojslabičného směrového modifikátoru YD 76 další směrové modifikátory (kromě lai a qu)	100
Výklady lexikální a fonetické VI.	102
YD 77 předpona yǐ- YD 78° použití slovesa shì místo slovesa yòu II. YD 79° otázková slova ve funkci zdůrazňované všeobecnosti s příslovcem dōu nebo yě	102

§23. Vyjadřování předčasnosti a minulosti	103
YD 80 vyjádření minulého času kontextem	
YD 81 slovesná přípona go	
YD 82 slovesná přípona le	
YD 83 slovesná přípona le ve větách obsahujících formální předmět	
YD 84 větná partikule le	
YD 85 slovesná přípona le po slovese yǒu	
YD 86 le na konci věty (slovesná přípona)	
YD 87 le na konci věty (větná partikule)	
YD 88 le na konci věty (přípona i partikule zároveň)	
YD 89 slovesná přípona le ve větách obsahujících předmět	
YD 90 slovesná přípona le u modifikovaných sloves	
YD 91 záporky pro minulost	
YD 92 tázací věty (sloveso v minulosti)	
YD 93 otázky tvořené pomocí shì bu shì	
§24. Předmět na začátku věty (přesněji: anteponovaný větný člen)	107
YD 94 anteponovaný člen blíže určený deiktickým slovem	
YD 95 anteponovaný člen kontrastivně zdůrazněný	
YD 96 anteponovaný člen (sloveso ve větě je buď modifikované, nebo s nepřímým předmětem)	
YD 97 anteponovaný člen a podmět	
§25. Modifikovaná slovesa II. (modifikace výsledková)	108
YD 98 výsledkově modifikovaná slovesa	
YD 99 modifikátor wán	
§26. Nepřímý předmět	108
YD 100 sloveso gei s dvěma předměty	
YD 101 nepřímý předmět uvedený prepozičním či postpozičním slovesem gei	
§27. Zvláštní postavení podmětu (postverbální větný člen existence)	109
YD 102 podmět a postverbální člen existence	
Výklady lexikální a fonetické VII.	109
YD 103 modifikátor jian	
YD 104° kakuminální (erizované) slabiky I.	
§28. Stupňování přídavných jmen (adjektiv)	110
YD 105 „stupňování“ adjektiv (komplement míry, komplement stupně)	
YD 106 měrové jméno bèi	
YD 107 kvantitativní komplement míry bez d u adjektiv	
YD 108 příslovce gèng, hái yao, hái gèng' u adjektiv	
YD 109 menší míra vlastnosti označené adjektivem	
YD 110 příslovce zuì	
§29. Určení způsobu	112
YD 111 příslovečné určení s příponou d	
YD 112 adjektiva ve funkci příslovce	
YD 113 komplement stupně s příponou d	
YD 114 „stupňování“ adjektiv a komplement stupně	
Výklady lexikální a fonetické VIII.	113
YD 115 variabilita přízvukování slov	
YD 116° člen zřetelově vymezovací (tzv. substantivum trvalé příslušnosti) I.	
YD 117° kakuminální (erizované) slabiky II.	
§30. Rozkazovací věty	114
YD 118 vyjádření rozkazu	
YD 119 větná partikule ba I.	
YD 120 záporky bié, bú yao	
§31. Vyjadřování budoucnosti	115
YD 121 vyjádření budoucnosti bez formálních ukazatelů	
YD 122 formální ukazatele budoucnosti yào, huì	
YD 123 záporka bù pro budoucnost	
YD 124 záporka bù vyjadřuje neochotu	
§32. Modální slovesa a slovesa fázová	116
YD 125 modální a fázová slovesa	
YD 126 modální slovesa néng, kě yì	

§33. Potenciální způsob (forma) modifikovaných sloves	117
vyjadřování možnosti a nemožnosti	
YD 127 potenciální forma modifikovaných sloves	
YD 128 rozlišení kladné potenciální formy a komplementu stupně	
YD 129 modifikátory pouze v potenciální formě	
§34. Předmět vyjádřený zájmenem	119
YD 130 nevyjadřování zájmenného předmětu, pokud neoznačuje osobu	
Výklady lexikální a fonetické IX.	119
YD 131 jména místa II.	
YD 132° určování času podle hodin	
§35. Slovesný přísudek se sponou a příponou /tʰ/	119
YD 133 přípona d u sloves	
YD 134 příslovce shì	
YD 135 příslovce shì ve významu „sice“ v odporovacím souvětí	
YD 136 přívlastek s příponou d, pokud je podstatné jméno zamlčeno	
§36. Různé funkce příslovce /ciou/	120
YD 137 funkce příslovce jiù I.	
YD 138 funkce příslovce jiù II.	
YD 139 funkce příslovce jiù III.	
YD 140 funkce příslovce jiù IV.	
YD 141 spojení jiù shì	
§37. Vyjadřování množného čísla pomocí přípony /mʰn/	121
YD 142 přípona men	
Výklady lexikální a fonetické X.	122
YD 143 tvoření slov příponami -wu, -yuàn	
§38. Přívlastek vyjádřený slovesem (větou)	122
YD 144 slovesný přívlastek s příponou d	
YD 145 zamlčování podstatného jména I.	
YD 146 zamlčování podstatného jména II.	
YD 147 sloveso yǒu - nominální člen - další sloveso	
§39. Přímý předmět před slovesem uvedený předložkou /pǎ/	123
YD 148 vazba s prepozičním slovesem bǎ	
YD 149 kdy se nepoužívá vazby s prepozičním slovesem bǎ	
YD 150 příslovce před prepozičními slovesy	
Výklady lexikální a fonetické XI.	124
YD 151 tvoření slov příponou -tou	
YD 152° atributivní slova	
§40. Vyjadřování současnosti a přítomnosti	125
YD 153 slovesná přípona zh I.	
YD 154 slovesná přípona zh II.	
YD 155 slovesná přípona zh III.	
YD 156 záporka měi u sloves s příponou zh	
YD 157 příslovce zài, zhèng, zhèng zai	
YD 158 větná částice ne I.	
§41. Vznik gramatických přípon ze slov plnovýznamových	126
Výklady lexikální a fonetické XII.	126
YD 159 sloveso juéde	
§42. Určení času	127
YD 160 určení času I.	
YD 161 určení času II.	
YD 162 kvantitativní komplement času I.	
YD 163 kvantitativní komplement času II.	
YD 164 předmět a komplement času	
YD 165 komplement času a určení času v záporných větách	
§43. Příislovce /cài/ a /jǒu/	129
YD 166 příslovce yǒu	
YD 167 příslovce zài, hái	
YD 168 příslovce zài s předcházející záporkou ve významu „už nikdy víckrát“	

	Výklady lexikální a fonetické XIII.	130
	YD 169 tvoření adjektiv předponou <i>kě-</i>	
	YD 170° vyjádření času v hodinách, minutách, sekundách	
§44.	Vyjadřování českých neurčitých zájmen a neurčitých číslovek	130
	YD 171 otázková slova	
	YD 172 opakování otázkového slova	
	YD 173 vyjádření neurčitosti	
	YD 174 slovo <i>dàjiǎ</i> a výraz <i>rén ren</i>	
§45.	Funkce příslovce /tōu/ v kladných větách	132
	YD 175 příslovce <i>dōu</i> v zevšeobecňující (pluralitní) funkci	
	YD 176 otázková slova ve funkci zdůrazněné všeobecnosti s příslovcem <i>dōu</i> nebo <i>yě</i>	
	YD 177 příslovce <i>dōu</i> nebo <i>yě</i> ve zdůrazňující funkci	
§46.	Příslovce /tōu/ v záporných větách	135
	YD 178 příslovce <i>dōu</i> v zevšeobecňující funkci v záporných větách	
	YD 179 zápornka před příslovcem <i>dōu</i>	
	YD 180 příslovce <i>dōu</i> nebo <i>yě</i> ve zdůrazňující funkci v záporných větách	
	YD 181 číslovka <i>yī</i> ve spojení s měrovým slovem, zdůrazněná příslovcem <i>dōu</i> nebo <i>yě</i>	
	YD 182 otázková slova ve funkci zdūr. všeobecnosti s příslovcem <i>dōu</i> nebo <i>yě</i> v záporných větách	
	YD 183 výraz <i>yī diǎnr</i> zdůrazněný příslovcem <i>dōu</i> nebo <i>yě</i>	
§47.	Slova a morfémy psané znakem 得	136
	YD 184 rozlišuj výrazy typu <i>chīde</i> a <i>chī d</i>	
	Výklady lexikální a fonetické XIV.	136
	YD 185 výrazy <i>rènde</i> , <i>rènbude</i>	
§48.	Určení způsobu (pokračování): komplement stupně	136
	YD 186 komplement stupně, následující po slovese s <i>d</i>	
	YD 187 předmět a komplement stupně	
	YD 188 adjektiva ve funkci nepravých modifikátorů	
	YD 189 komplement stupně u adjektiv	
§49.	Předmět u modifikovaných sloves	138
	YD 190 předmět u výsledkově modifikovaných sloves	
	YD 191 předmět u směrově modifikovaných sloves	
§50.	Modifikátor /chilai/	139
	YD 192 různé funkce výrazů <i>qǐlai</i> , <i>xiàqu</i> , <i>chūlai</i>	
§51.	Určení prostředku	139
	YD 193 funkce sloves <i>yòng</i> , <i>ná</i>	
	Výklady lexikální a fonetické XV.	139
§52.	Trpný rod	139
	YD 194 činný a trpný rod přechodných sloves	
	YD 195 vyjádření původce děje pomocí prepozičních sloves	
	YD 196 vyjádření neurčitého původce děje	
	YD 197 trpný rod vyjádřený pomocí slov <i>bèi</i> a <i>ái</i>	
	YD 198 fakultativnost některých prepozičních sloves	
§53.	Vedlejší věty časové	141
	YD 199 následnost dějů	
	YD 200 příslovce <i>cái</i> v časovém souvětí	
	YD 201 slova <i>yǐhòu</i> , <i>yǐqián</i> na konci časové věty	
	YD 202 výraz <i>... d shíhour</i> na konci časové věty	
	YD 203 spojka <i>zìcong</i> , vazba <i>cóng... qǐ</i> (věta časová)	
	Výklady lexikální a fonetické XVI.	143
	YD 204 modifikátory <i>-shang</i> a <i>-kai</i>	
	YD 205° kvantitativní komplement se slovesnými numerativy	
§54.	Vedlejší věty podmínkové	143
	YD 206 příslovce <i>jiù</i> v podmínkovém souvětí	
	YD 207 spojky podmínkových vět: <i>yàoshi</i> , <i>rúguǒ</i> , <i>jiǎrú</i>	
	YD 208 spojky záporných podmínkových vět: <i>yàoburán</i> , <i>yàobushi</i>	
§55.	Vedlejší věty příčinné	144
	YD 209 souvětí příčinné a důvodové	

§56. Vyjadřování stejné míry vlastnosti nebo stejné intenzity činnosti u různých osob a věcí	145
YD 210 výrazy <i>yí yàng, yí yàng d</i> jako příslovce	
YD 211 výraz <i>yí yàng</i> jako přísudek	
YD 212 komplement stupně s výrazy <i>yí yàng, yí yàng d</i>	
YD 213 výraz <i>yí yàng</i> v záporných větách	
YD 214 spojky <i>xiàng, hǎoxiàng</i> /jakoby	
YD 215 výraz <i>hǎoxiàng</i> ve významu „zdá se, že...“	
YD 216 výrazy <i>yí yàng, yí yàng d</i> v přísudku	
YD 217 další výrazy s měrovým slovem <i>yàng</i>	
YD 218 výrazy s měrovým slovem <i>yàng</i> v přívlastku	
§57. Dvě slova pro číslovku „dva“	147
YD 219 dvě různá slova (<i>èr</i> a <i>liǎng</i>) pro číslovku „dva“	
§58. Větné částice	147
YD 220 větná partikule <i>ba</i> II.	
YD 221 větná partikule <i>a</i> (resp. <i>wa, ya, na</i>)	
YD 222 větná partikule <i>ma</i>	
YD 223 větná partikule <i>ne</i> II.	
YD 224° větná partikule (slovesná přípona) <i>le</i> vložená mezi složky modifikovaného slovesa	
YD 225° vazby <i>chúfēi... bùrán</i> a <i>chúfēi... cái</i>	
§59. Slučovací spojení větných členů a vět	148
YD 226 několikanásobný podmět	
YD 227 několikanásobný předmět	
YD 228 spojení několikanásobných členů v určení místa a času	
YD 229 několikanásobný přísudek	
YD 230 několikanásobný přívlastek	
YD 231 souřadně spojené věty	
§60. Věty vedlejší předmětné a podmětné; věty vedlejší účelové	150
YD 232 věta předmětová	
YD 233 konexní větný člen (tzv. teleskopické konstrukce)	
YD 234 závislé otázky: přímá otázka	
YD 235 podmět vyjádřený větou	
YD 236 účelová věta	
YD 237 slovo <i>ràng</i> v čele pracích vět	
§61. Slovesné numerativy (komplement vidu)	153
YD 238 všeobecné slovesné numerativy	
YD 239 deiktická slova ve spojení se slovesnými numerativy	
YD 240 specifické slovesné numerativy	
YD 241 slovosled: sloveso - předmět - komplement vidu	
YD 242 slovosled: sloveso - komplement vidu (tj. čísl. + sl. num.) - předmět	
YD 243 zdvojování sloves I.	
YD 244° výrazy <i>zhèr, nàr</i> jako záložky II.	
§62. Číslovky (pokračování)	155
YD 245 základní matematické úkony	
YD 246 čísla složená z více řádů (bez jednotek)	
YD 247 zvláštnosti vyjadřování čísel v čínštině	
YD 248 data a letopočty	
YD 249° výraz <i>hǎo ji gè</i>	
§63. Podstatná jména trvalé příslušnosti (jmenný člen zřetelově vymežovací)	158
YD 250 člen zřetelově vymežovací (tzv. substantivum trvalé příslušnosti) II.	
§64. Zdvojování slov	159
YD 251 zdvojování podstatných jmen a měrových jmen	
YD 252 zdvojování adjektiv	
YD 253 rozdíl mezi zdvojenými a nezdvojenými adjektivy	
YD 254 zdvojování adjektiv jako celku	
YD 255 zdvojování sloves II.	
YD 256 zdvojený numerativ nebo měrová jednotka	
YD 257 zdvojování číslovkových výrazů	
Výklady lexikální a fonetické XVII.	161
YD 258° otázkové slovo <i>duō</i>	
YD 259° objektová slovesa II.	

Rejstřík gramatických témat zpracovaných v ÚSHČ v části Základní kurs gramatiky hovorové čínštiny	162
PŘÍLOHY	172
Příbuzenská jména	172
Zkratky vlastních jmen zeměpisných	176
Tradiční periodizace dějin Číny	180
Nebeské kmeny a pozemské větve	181
OBSAH	183

Poznámka: Upozorňujeme, že v tomto OBSAHU v oddíle Základní kurs gramatiky hovorové čínštiny přepisy čínských slov a výrazů v titulcích §§ jsou ve fonetické transkripci naší učebnice ÚSHČ, v titulcích oddílů YD jsou však v oficiální čínské transkripci *pchin-jin*.

Na obálce je umístěna ideální podoba filozofa *Mo Ti* na podkladu, který tvoří úryvek z díla *Mo-c'*, začátek kapitoly *Ťien-aj* (Všeobjímající láska) - část 2.

